

Patriarchal Misadventures

Bereshit 12.14-13.4

14 וַיְהִי כִּבּוּא אַבְרָם מִצְרִימָה וַיֵּרְאוּ
הַמִּצְרַיִם אֶת־הָאִשָּׁה כִּי־יָפָה הִוא
מְאֹד: 15 וַיֵּרְאוּ אֹתָהּ שְׂרֵי פַרְעֹה
וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל־פַּרְעֹה וַתִּקְחוּ הָאִשָּׁה
בֵּית פַּרְעֹה: 16 וּלְאַבְרָם הֵיטִיב
בְּעִבּוּרָהּ וַיְהִי־לוֹ צֹאן וּבָקָר וַחֲמֹלִים
וְעֹבְדִים וּשְׂפֹזֹת וְאֹתָנֹת וְגַמְלִים:
17 וַיִּנְגַע יְהוָה | אֶת־פַּרְעֹה בְּלַיְלָה
בְּחֻלְמֵים וְאֶת־בֵּיתוֹ עַל־דְּבַר שְׂרֵי אִשְׁתּוֹ
אַבְרָם: 18 וַיִּקְרָא פַרְעֹה לְאַבְרָם
וַיֹּאמֶר מַה־זֹּאת עָשִׂיתָ לִּי כִּמְהָ
לֹא־הִגַּדְתָּ לִּי כִּי אִשְׁתְּךָ הִוא: 19 כִּמְהָ
אִמְרַתְּ אֲזוּתִי הִוא וְאַקְחוּ אֹתָהּ לִי
לְאִשָּׁה וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ קִחוּ וְלָךְ:
20 וַיֵּצֵאוּ עִלְיוֹ פַרְעֹה אַנְשֵׁים וַיִּשְׁפִּיזוּ
אֹתוֹ וְאֶת־אִשְׁתּוֹ וְאֶת־כָּל־אֲשֵׁר־לוֹ:
1 וַיֵּעַל אַבְרָם מִמִּצְרַיִם הִוא וְאִשְׁתּוֹ
וְכָל־אֲשֵׁר־לוֹ וְלוֹט עִמּוֹ הַחֲנָבָה:
2 וְאַבְרָם כָּבֵד מְאֹד בְּמִקְנֵה בַּפֶּסֶה
וּבְזָהָב: 3 וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו מִנְּגֶב
וְעַד־בֵּית־אֱלֹהֵי־כַדְמֵקִים אֲשֶׁר־הָיָה
שָׁם אֶהְלֵה בְּתוֹכָהּ בֵּין בֵּית־אֱלֹהֵי־כַדְמֵקִים
וּבֵין
הָעַיִ: 4 אֶל־מְקוֹם הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר־עָשָׂה
שָׁם בְּרֵאשִׁיתָהּ וַיִּקְרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם
ד':

Rashi

(14) וַיְהִי כִּבּוּא אַבְרָם מִצְרִימָה. הָיָה לוֹ
לוֹמַר "כִּבּוּאִים מִצְרִימָה", אֲלֵא לְמַד
שֶׁהִטְמִין אוֹתָהּ בְּתֵבָה, וְעַל יְדֵי שֶׁתִּבְעוּ
אֶת הַמֶּכֶס פְּתָחוּ וַיֵּרְאוּ אוֹתָהּ (ב"ר שם
וְתַנְחוּמָא שם): (15) וַיְהַלְלוּ אֹתָהּ אֶל
פַּרְעֹה. הַלְלוּהָ בִּינֵיהֶם לוֹמַר, הִגִּיבָה זֶה

לְמַלְךְ (תַּנְחוּמָא שם): (16) וּלְאַבְרָם
הֵיטִיב. פַּרְעֹה "בְּעִבּוּרָהּ" [נָתַן לוֹ מִתְּנוּת]:
(17) וַיִּנְגַע ה' וְגוֹמֵר. בְּמִפְתַּח רְאֵתוֹ לָקַח
שֶׁהִתְשַׁמֵּשׁ קִשָּׁה לוֹ (ב"ר מַא:ב): עַל
דְּבַר שְׂרֵי. עַל פִּי דְבַרָּהּ, אוֹמְרַת לְמַלְךְ:
הֵךְ וְהִוא מִכָּה (ב"ר שם; תַּנְחוּמָא שם):
(19) קַח וְלָךְ. לֹא כְּאַבְיִמְלֵךְ שֶׁאָמַר לוֹ
"הִנֵּה אֶרְצִי לְפָנֶיךָ" (לְקַמֵּן כ:טו) אֲלֵא
אָמַר לוֹ, לָךְ וְאַל תַּעֲמוּד, שֶׁהַמִּצְרַיִם
שְׂטוּפֵי זָמָה הֵם, שֶׁנֶּאֱמַר "זָרְמַת סוּסִים
זָרְמַתִּים" (יחזקאל כג:כ): (20) וַיֵּצֵאוּ עִלְיוֹ.
עַל אוֹדוֹתָיו, לְשַׁלְחוֹ וּלְשַׁמְרוֹ: וַיִּשְׁלְחוּ.
כְּתַרְגוּמוֹ וְאַלְוִיאוֹ:

(1) וַיֵּעַל אַבְרָם וְגוֹמֵר הַחֲנָבָה. לְבֹא
לְדְרוֹמָה שֶׁל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁאָמַר
לְמַעַלְהָ "הַלּוֹךְ וְנִסּוּעַ הַחֲנָבָה" (לְעִיל יב:ט)
לְהַר הַמּוֹרִיָּה, וּמִכָּל מְקוֹם כְּשֶׁהִוא הוֹלֵךְ:
מִמִּצְרַיִם לְאֶרֶץ כְּנָעַן מְדְרוֹם לְצָפוֹן הִוא
מִהַלְךְ, שֶׁאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּדְרוֹמָה שֶׁל אֶרֶץ
יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁמוֹכִיחַ בְּמִסְעוֹת וּבְגִבּוּלֵי
הָאֶרֶץ: (2) כָּבֵד מְאֹד. טָעוֹן מִשְׁאוֹת:
(3) וַיֵּלֶךְ לְמִסְעָיו. כְּשֶׁחָזַר מִמִּצְרַיִם לְאֶרֶץ
כְּנָעַן הָיָה הוֹלֵךְ וְלוֹ בְּאַכְסִינִיּוֹת שֶׁלֵּן בָּהֶם
בְּהַלִּיכָתוֹ לְמִצְרַיִם, לְמַדְדֵּךְ דָּרָךְ אֶרֶץ שֶׁלֹּא
יִשְׁנֶה אָדָם מֵאַכְסִינָה שֶׁלוֹ (עֵרְכִין טז
ע"ב). דְּבַר אַחֵר, בְּחֻזְרָתוֹ פָּרַע הַקְּפוּתָיו
(ב"ר מַא:ג): מִנְּגֶב. אֶרֶץ מִצְרַיִם בְּדְרוֹמָה
שֶׁל אֶרֶץ כְּנָעַן: (ד) אֲשֶׁר עָשָׂה שָׁם
בְּרֵאשִׁיתָהּ. וְאֲשֶׁר "קָרָא שָׁם אַבְרָם בְּשֵׁם
ה'". וְגַם יֵשׁ לוֹמַר "וַיִּקְרָא שָׁם" עֲכָשׁוּ
"בְּשֵׁם ה'":

Genesis 12.14-13.4

14. And it came to pass, that, when Abram came to Egypt, the Egyptians saw the woman that she was very pretty. 15. The princes of Pharaoh also saw her, and praised her to Pharaoh; and the woman was taken to Pharaoh's palace. 16. And he treated Abram well for her sake; and he had sheep, and oxen, and male asses, and menservants, and maidservants, and female asses, and camels. 17. And the Lord plagued Pharaoh and his house with great plagues because of Sarai Abram's wife. 18. And Pharaoh called Abram, and said, What is this that you have done to me? Why did you not tell me that she was your wife? 19. Why did you say, She is my sister? so I might have taken her for my wife; now therefore behold your wife, take her, and go your way. 20. And Pharaoh commanded his men concerning him; and they sent him away, and his wife, and all that he had. 1. And Abram went up from Egypt, he, and his wife, and all that he had, and Lot with him, to the Negev. 2. And Abram was very rich in cattle, in silver, and in gold. 3. And he went on his journeys from the Negev to Beth-El, to the place where his tent had been at the beginning, between Beth-El and Hai; 4. To the place of the altar, which he had made there at the first; and there Abram called on the name of the Lord.